

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

[Προβλήματα εκπαίδευσης και απασχόλησης των γυναικών με ειδικές ανάγκες]

Οι ουσιαστικές διαφορές ανάμεσα στους άνδρες και στις γυναίκες με ειδικές ανάγκες γίνονται φανερές, όταν εξεταστούν θέματα όπως ο γάμος, η οικογενειακή ζωή, η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, η επαγγελματική αποκατάσταση, το εισόδημα, ο ελεύθερος χρόνος και η κοινωνική ζωή.

Γενικά, σε σύγκριση με τους άνδρες που έχουν την ίδια αναπηρία οι γυναίκες με ειδικές ανάγκες βιώνουν πιο έντονα την κοινωνική απομόνωση εξαιτίας των παραδοσιακών αντιλήψεων που καθορίζουν τους ρόλους των δύο φύλων και κατά συνέπεια την κοινωνική θέση των γυναικών. Ιστορικά, η θέση ενός ανάπηρου κοριτσιού στην οικογένεια ήταν χειρότερη από τη θέση του αγοριού, γιατί διάχυτη ήταν η αντίληψη πως θα μεγαλώσει, θα παντρευτεί, θα κάνει παιδιά και θα φροντίζει το σπίτι αλλά και όλα τα μέλη της οικογένειας. Με άλλα λόγια προετοιμαζόταν να παίξει τον ρόλο του «απλήρωτου οικογενειακού υπηρέτη». Έτσι, το ανάπηρο κορίτσι θεωρούνταν, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας, ικανό μόνο για κατώτερες δουλειές και δευτερεύοντες ρόλους.

Ως αποτέλεσμα αυτού του τρόπου σκέψης τα **κορίτσια** με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν περισσότερα **προβλήματα** εκπαίδευσης από τα **αγόρια**, αφού είναι λιγότερο πιθανό να τα ενθαρρύνουν οι οικογένειές τους να μορφωθούν. Επίσης, όταν παρακολουθούν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, συνήθως καταρτίζονται σε τομείς που δεν έχουν προοπτικές σταδιοδρομίας. Τέλος, το χαμηλό συναίσθημα αυτοεπάρκειας σε συνδυασμό με την αναπηρία τους καθιστά τις γυναίκες διπλά μειονεκτούσες στην **αγορά εργασίας**.

Εξαιτίας, λοιπόν, όλων αυτών των παραγόντων αλλά και της γενικής στάσης, σύμφωνα με την οποία οι άνδρες, ακόμη και ανάπηροι, πρέπει να είναι οικονομικά ανεξάρτητοι, ενώ οι γυναίκες όχι, οι γυναίκες με ειδικές ανάγκες έχουν σοβαρότερα προβλήματα απασχόλησης απ' ό,τι οι άνδρες. Οι συνέπειες είναι έντονη ανασφάλεια και απουσία κινήτρων για εργασία και συμμετοχή στην **κοινωνική ζωή**.

Αναλυτικά, όσον αφορά στον τομέα της εκπαίδευσης, είναι γνωστό ότι ο αναλφαβητισμός είναι πιο συχνός μεταξύ των γυναικών παρά μεταξύ των ανδρών. Στις αναπτυσσόμενες χώρες παρατηρείται ότι οι γυναίκες έχουν δυσκολότερη πρόσβαση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε σύγκριση με τους άνδρες. Οι συνέπειες του αναλφαβητισμού είναι ιδιαίτερα οδυνηρές για τις γυναίκες με ειδικές ανάγκες. Εκτός του ότι περιορίζεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα υγείας και σε κοινωνικές δραστηριότητες, εμποδίζεται παράλληλα και η είσοδός τους στην αγορά

εργασίας. Οι έρευνες δείχνουν ότι η εκπαίδευση συνδέεται σε υψηλό βαθμό με τη συμμετοχή τους στην επαγγελματική ζωή και με την ευκολία ένταξής τους στο κοινωνικό σύνολο.

Τα αγόρια και τα κορίτσια συχνά λαμβάνουν διαφορετικό είδος εκπαίδευσης. Τα κοινωνικά στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων συνήθως είναι πιο έντονα στην περίπτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πιθανώς στην προσπάθεια να βοηθηθούν στο θέμα της κοινωνικής τους προσαρμογής οι γυναίκες καθοδηγούνται έτσι, ώστε να στρέφονται προς τους παραδοσιακούς γυναικείους ρόλους: στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κατευθύνονται προς γυναικοκρατούμενες ειδικότητες, ενώ όταν επιλέγουν «ανδρικά» επαγγέλματα, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες από τις υπόλοιπες γυναίκες.

Δ. Σιδηροπούλου - Δημακάκου. (1995). Προβλήματα εκπαίδευσης και απασχόλησης των γυναικών με ειδικές ανάγκες. *Άτομα με ειδικές ανάγκες, τόμος Α΄*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 197-205 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80-100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Σύμφωνα με τη συγγραφέα, ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους οι γυναίκες με αναπηρία ζουν την κοινωνική απομόνωση σε εντονότερο βαθμό συγκριτικά με τους άνδρες που έχουν την ίδια αναπηρία; (60 – 80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2.α. Να επισημάνετε τις δύο διαρθρωτικές λέξεις, με τις οποίες επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή στην τρίτη παράγραφο (Ως αποτέλεσμα... αγορά εργασίας) του κειμένου.

(μονάδες 2)

B2.β. Ποια σχέση συνοχής δηλώνει η κάθε διαρθρωτική λέξη;

(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων χρησιμοποιώντας τις λέξεις ή τις φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή: κορίτσια, προβλήματα, αγόρια, αγορά εργασίας, κοινωνική ζωή**. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τους γραμματικούς τύπους ως προς την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

Γ2α. Να επισημάνετε στο κείμενο δύο όρους ειδικού/επιστημονικού λεξιλογίου.

(μονάδες 2)

Γ2β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 3)